

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 3

**ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЕСТРИНСКАТА
ДИАГНОЗА**

*За дистанционна самоподготовка по „Иновативни
подходи в здравните грижи“ за студенти от специалност
„Управление на здравните грижи“ – ОКС „Бакалавър“*

Доц. Макрета Драганова, д.м.

Какво представлява сестринската диагноза?

- “Сестринската диагноза е клинична преценка за индивид, семейство или общност, която се осъществява чрез съзнателен, систематичен процес на събиране и анализ на информация. Сестринската диагноза осигурява основата за предписване на определена терапия, за която сестрата е отговорна. Сестринската диагноза трябва да е кратка и да включва етиологията на състоянието на пациента, когато е известна.”
- Shoemaker.J. Essential features of nursing diagnosis. In: Kim, M.J.; McFarland, G.; McLane, A. (Eds.) Classification of nursing diagnoses: proceedings of the fifth conference. St. Louis, 1984, Mosby, p.104.

Какво представлява сестринската диагноза?

- “Сестринската диагноза, или клиничната диагноза, поставена от професионална сестра, описва действителни или потенциални здравни проблеми, които сестрите, използвайки своите знания и опит, са способни и упълномощени да лекуват.”
- Gordon, M. Nursing diagnosis and the diagnostic process. *American Journal of Nursing*
- (76: 1298, 1976, 1982)

Какво представлява сестринската диагноза?

- “Сестринската диагноза е фраза или термин, който обобщава група емпирични индикатори, представящи нормални и усложнени (действителни или потенциални) модели на функциониране на човека, които сестрите, използвайки своите знания и опит, са способни и упълномощени да лекуват.”
-
- McLane, A. A taxonomy of using diagnoses: toward a science of nursing. Milwaukee, Professional Nurse 20: 33, 1979.

Какво представлява сестринската диагноза?

- “Сестринската диагноза е становище, което описва човешката реакция (здравно състояние или действителен/потенциален застрашен модел на взаимоотношения) на индивид или група, които сестрата има право (по закон) да установи и за които може да назначи определени интервенции, с цел да поддържа настоящото здравно състояние или да намали, елиминира или предпази от настъпване на усложнения.”
- Carpenito,L.J. Nursing diagnosis: Application to clinical practice.
- J.V.Lippincott Company, 1989, 1992.

Какво представлява сестринската диагноза?

- Сестринската диагноза е клинична преценка на реакциите на индивида, семейството или общността на действителни или потенциални здравни проблеми или жизнени процеси. Сестринските диагнози осигуряват основата за определяне на сестринските интервенции, с цел постигане на определени резултати, за които сестрата е отговорна.
- NANDA, 1990

Предпоставки за възникване на сестринската диагноза

- Сестрите винаги са търсили начини да определят възможно най-ясно трудностите на болния.
- Проблемите на пациента са се идентифицирали като резултат от незадоволяването на нуждите, на необходимите за него дейности

Предпоставки за възникване на сестринската диагноза

- Необходимост от по-добро дефиниране на професионалната идентичност.
- Желанието на сестрите да определят ясно своя принос при обгрижване на болния.

Предпоставки за възникване на сестринската диагноза

Необходимост от по-добро разделение на труда, делегиране на права и отговорност, повишаване качеството на медицинското обслужване

Необходимост от общ език за професията, което би улеснило устната и писмената комуникация

Възникване и развитие на сестринската диагноза

- Флоранс Найтингел – описва целта на грижите като способност “да се постави пациента в най-доброто състояние, което природата е отредила за него”!
- В. Хендерсон /1955/ предлага програми за разрешаване на проблемите на болните от сестринска гледна точка, а не чрез медицински диагнози.

Възникване и развитие на сестринската диагноза

- McManus – една от първите, използвала термина сестринска диагноза в подкрепа на това, че чрез нея се повишава професионализма в работата на медицинската сестра./1950/
- V.Fry – 1953, ориентира използването на сестринска диагноза към съставяне на персонален план за грижи, който сестрата изработва за конкретен пациент.

Възникване и развитие на сестринската диагноза

- По същото време терминът “сестринска диагноза” се появява в професионалната литература благодарение на дейността на NANDA и AFEDI.
- В следващите двадесет години термина “сестринска диагноза” се споменава спорадично в специализираната литература.

Възникване и развитие на сестринската диагноза

- През 1973г. Американската сестринска асоциация определя сестринския метод и сестринската диагноза като елементи от професионалната компетентност на сестрите.
- През 1990 г. NANDA приема дефиницията за сестринска диагноза.

Сестринската диагноза позволява:

- да се идентифицират трудностите на индивида, за да му се помогне най-добре;
- да се центрират грижите върху техните сестрински, а не медицински аспекти;
- да се предложат на болния по-качествени и по-хуманни персонални грижи;

Сестринската диагноза позволява:

- да се адаптира един общ речник, приет и разбран от всички, улесняващ комуникацията между членовете на обгрижващия екип;
- да се улесни координацията в работата на екипа;
- да се осъзнае важността на превенцията;

Сестринската диагноза позволява:

- да се изработи база за оценка на качеството на грижите;
- да се предаде на работата на сестрите по-строг, по-научен характер;
- да се акцентира върху ролята на сестрата в работата на мултидисциплинарния екип и в обществото;

Сестринската диагноза позволява:

- да се отрази по-добре професионалната роля на сестрата;
- да се развива сестринското познание.
- да се предостави информация за оценяване на тежестта на работата на медицинската сестра;

РАЗЛИЧИЯ МЕЖДУ СЕСТРИНСКА И ЛЕКАРСКА ДИАГНОЗА

СЕСТРИНСКА ДИАГНОЗА

1. Основна ориентация:

- ориентирана към здравето
- остатъчно здраве
- здравен потенциал
- възможности
- функции
- реакцията на пациента спрямо увреденото му здраве
- диагноза, ориентирана към нуждите

ЛЕКАРСКА ДИАГНОЗА

1. Основна ориентация:

- ориентирана към болестта
- патология
- нарушения в органите и системите на организма
- инвалидност
- нарушени функции
- белези и симптоми на болестта и хроничното заболяване
- диагноза, ориентирана към проблема

РАЗЛИЧИЯ МЕЖДУ СЕСТРИНСКА И ЛЕКАРСКА ДИАГНОЗА

- **2. Вторична ориентация**
- - реакцията на пациента спрямо увреденото му здраве
- **2. Вторича ориентация:**
- - белези и симптоми на болестта и хроничното заболяване

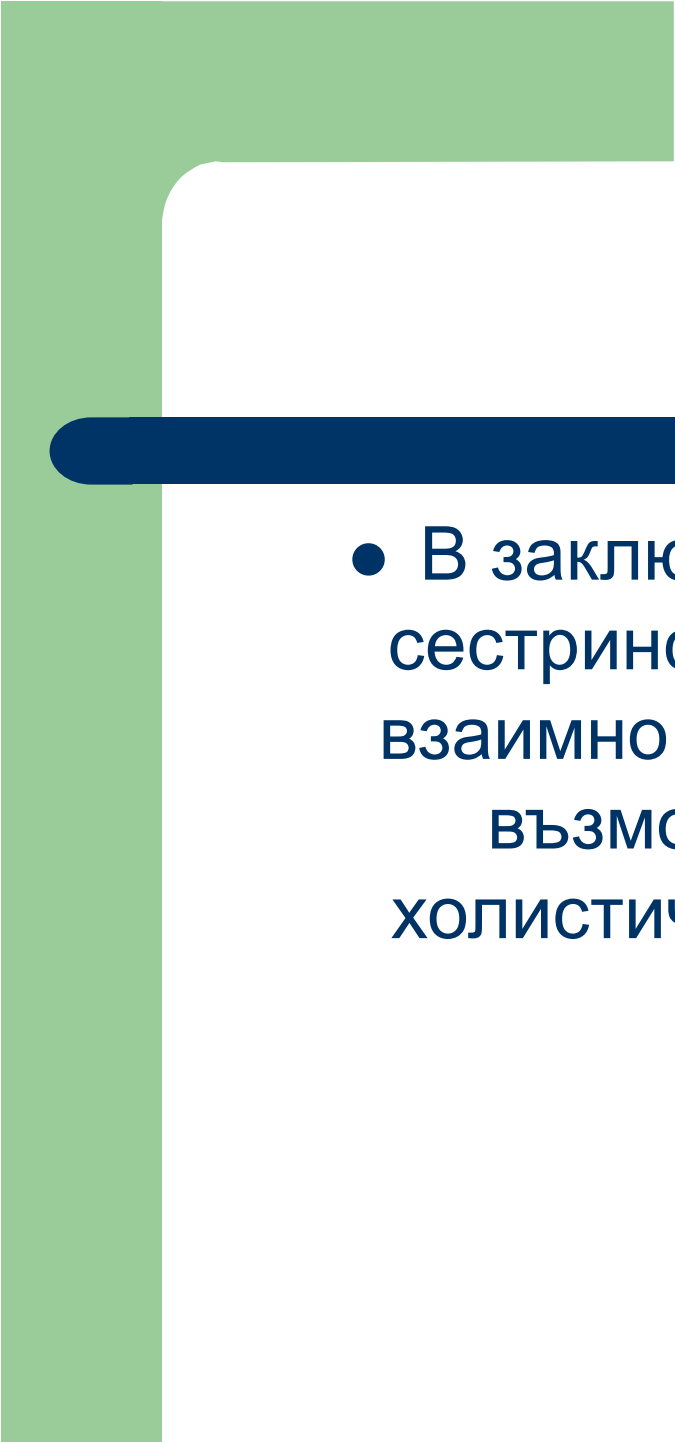

РАЗЛИЧИЯ МЕЖДУ СЕСТРИНСКА И ЛЕКАРСКА ДИАГНОЗА

● 3. Сестрински процес:

- - индуктивен анализ на субективна и обективна информация за пациента
- - обсъждане на състоянието на пациента от сестрите – пациента присъства по желание

● 3. Медицински процес:

- - дедуктивен анализ на обективна и субективна информация за пациента
- - обсъждане на състоянието на пациента от лекарите /пациента не присъства, независимо дали има желание/

-
-
- В заключение може да се каже, че сестринската и лекарската диагноза взаимно се допълват и заедно дават възможност за прилагането на холистичен, комплексен подход към пациента.